

De Negligentiis.

ripere Clericorum, & Canonicorum excessus, ut prægnantibus sententiis dixit Cœlestinus in c. irrefragabili de officio Ordinar., ubi glof. in Ver. ne sanguis eorum, ait, durum verbum est istud pro Prælatis negligentibus subditos corrigere, & magnum abusum dicit, Roderic. qq. regular. tom. 4. tract. 4. c. 25. num. 4.

20 Admonentur Episcopi in Clem. I. in fine de vita, & honestate Cler., curare ut nequeant, idest non debeat reprehendi negligentia, in corrugendis Clericis negotiatoribus, aut ad turpia se immiscentibus, debent pariter satis vigilare, ne Clerici arma portent, tum quia arma Clericorum sunt Orationes, tum quia statum dehonestant, tum quia facilem aperiunt viam delictis, tum quia si contingat per Clericum fieri homicidium, evadit irregularis, ex homicidio etiam causali; ideo Episcopus hoc negligens peccat, ut est tex. in Clem. I. de vita, & honest. Cler. in fine, Sperell decis. 126. num. 23., ubi num. 24., quod regulariter negligentia Episcoporum est peccatum mortale, quod plurimum D.D. aute, & ratione confirmant.

21 Hujusmodi enim correctio spectat ad illud Christi Petro impositum, pax oves meas, quod onus ei imponitur in signum amoris, alioquin deficiens, patescit sua hac negligentia, se, non Christum amare, quod expressit Leo Papa epist. 4. ad Episcopos Siciliae, relata in c. divinis præceptis 25. quæst. 1. in fine ibi (quia negligenter pascens dominicum gregem toies commendatum), convincitur sumum non amare Pastorem.

22 Contremiscere, & onus formidare cogitur Episcopus, dum legit illud sapientie c. 6. borrende, & cito apparebit vobis, quoniam iuditium durissimum in iis, qui præsunt sicut, exiguo enim conceditur misericordia.

23 Propterea hanc negligentiam in corrugendo, & puniendo subditos esse culpam mortalem in Prælato, notavit Graffius decis. aur. p. 1. lib. 3. c. 5. num. 132., ex nimia verborum prægnantia in c. irrefragabili de off. Jud. Ordina., Barbosa de potestate Episcopi p. 1. tit. 3. glof. 12. n. 5., & in allegato c. irrefragabil. num. 9., ubi num. 3., quod negligentia Episcopi in hoc operatur, quod sua jurisdictio ad Superiorum devolvatur per ibi allegata.

24 Verum tamen est quod Principes, & Ma-

gistratus terre, & seculi, vel corripi rebus, vel ægrè ferunt, ac pauci reperiuntur, qui si sequi sunt David peccantem adulterio, homicidio rei, sequi velint penitentiam agentem, ad vocem Profetæ corripiens, & Theodosium Imperatorem Ambrosto Episcopo corripi humilitatem, obedientem, ac propterea multa prudencia, circumspectione opus sit, ex quo apparet, quam difficile sit Episcopi munera sustinere. Verum si Episcopus vitæ sanctitate, scientiæ splendore, in laicorum oculis præfulgeat, faciliter correptione multum proficiet, in quo ut plurimum obstant Episcoporum mores, qui Sanctissimam Dignitatem, laicorum more sustinent, superbientes, & gloriantes in divitiis, nobilitate familiæ attinentium splendore multoties divitias, & delectamenta sectando Episcopalem obscurant dignitatem, ut non reverentiam apud populos, & Principes, sed potius contemptum sibi conquerant, de quibus in iudicio Dei, quam graviter sunt reddituri rationem.

25 Præfatam autem Episcoporum negligentiam, esse causam multoties, ait D. August. lib. 1. ad Marcellinum c. 9., ut Deus immittat flagellum, quibus & boni, & mali corripiantur, verba autem August. sunt (Quia in re non utique parem, sed longe graviorem habent causam, quibus per Profetam dicitur, ille quidem in suo peccato morietur, sanguinem autem ejus de manu speculatoris requiram, ad hoc enim Speculatores, hoc est populorum præpositi, constituti sunt in Ecclesiis, ut non peccent obiurgando peccata, unde & Paulus requirit, ut potens sit exorthari in doctrina fana, & eos qui contradicunt redarguere, qua propter I. Regum c. 2., & 3., propter negligentiam Heli summi Sacerdotis multa mala prædicuntur sibi, filiis, & cæteris de domo sua eventura, immo, & divinæ revelationes manifestè cœsarunt, ut notat Lyranus in principio ejusdem c. 3.).

26 Ex prædictis locis Ezechiel, etiam aptè colligitur secundo, quod delicta populorum Episcopo negligentii imputantur, ex quo D. Jo. Chrysostom. tom. 1. bonil. 3. in actibus Apostol. longe post medium, scribit hæc verba (Non temere dico, sed ut affectus sum, ac sentio, non arbitror inter Sacerdotes multos esse, qui salvi fiant, sed multo plures, qui

pereunt

Pars Secunda. Artic. XVII.

pereunt in causa est, quoniam multas habeant causas, quæ depellunt ipsos à suis moribus, & innumeris oculis illis opus est undique non videlicet, quam multas res oportet ad esse Episcopi, ut sit appositus ad dicendum, ut tolerans malorum, ut tenax sit, & fidelis in doctrina, sermonis, quanta hæc difficultatis, & quod alii peccant, illi imputatur) hæc Jo. Chrysostomus Episcopus, qui nunquam destitutus in suo Episcopatu nobiliorum hominum vivendi licentiam corripiere, & vehementius obiurgare, ait enim disertis verbis Innoc: (error cui non resistitur approbat, & veritas cum minimè defensatur opprimitur, negligere quippe, cum possit deturbare perversos, nihil aliud est, quam forere, nec caret scrupulo societatis occultæ, qui manifesto facinori definit obviare c. error. dist. 83., & Greg. relatus in c. consentire videtur ead. dist., ibi consentire videtur erranti, qui ad resecanda, quæ corrigi debent, non occurrit. Notat pariter Sperellus decis. 126. num. 25. 26., quod Episcopus tenetur ob desidiam in corrugendis subditorum excessibus, non modo de illis, quæ impunita reliquit, sed & de aliis, quæ ex hujusmodi impunitate oriuntur allegat D. Jo. Chrysostom. bonilia de Absalon dicentem sceleram dum non ressecantur crescent, & in argumentum facinoris prosilitur, quoties impunita severitate peccatur.

27 Auctor autem relatus in c. qui nec regimini 2. q. 7. ait (qui nec regimini in se rationem habuit, nec sua delicta detergit, nec filiorum crimen corredit, canis impudicus diuidendus est magis, quam Episcopus, & licet Episcopus in se sit bonus, tamè gravatur excessibus aliorum subditorum, maximè familiarium, quos negligenter omittit incorrectos, nec sufficit quælibet correctio, sed debet efficaciter corripiere c. licet Heli de Simon., ubi Abbas n. 2., Jo. Andreas n. 2.

28 Neque à negligentia culpa excusat Episcopus, si aut pietatis specie, aut quasi iniqua misericordia motus vehementius, & acris non corripiat, aut lingue delinquentium expavescens asperitatem, aut blandimenta, & adulaciones eorundem suspiciens, nam hujusmodi excusationes Summus Pontifex Hormisdida vehementiori sententiarum complexu reicit in c. si quis Diaconus dist. 50., ubi post quam ostendit, quod ea misericordia sit iniqua, contra Sanctorum Patrum, & Concilii Ni-

ceni decreta, tandem disertis verbis hæc habet (Verè dico, quā illi ipsi, quibus cum periculosa, & falsa misericordia indulgere videamus, cum ante Tribunal Christi protantis peccatis damnandi advenirent) suple qui acris non fuerunt correpti ab Episcopo contra hos causam dicturi sunt dicentes, quod dum aut asperitatem lingue eorum expavimus, aut falsa blandimenta, & periculosa adulatio ipsorum libenter accepimus, in eisdem permanere peccatis inutiliter indulgemus, aut ipsa peccata augere permittimus, non recolentes illud, quod in veteri testamento scriptum est, quia uno peccante, contra omnes ira Dei deservit, & concordat enunciatum illud Innocent. Ponit. in dicto c. error, cui non resistitur approbat, & negligere, quippe cum possit deturbare perversos, nil aliud est, quam forere dist. 83., ubi Jo. de Turrecrem. purpuratorum Sydus subnum. 2. notat, quod Episcopus sicuti, & omnis Prælatus tribus modis debet corripiere, nè pe, mente, lingua, manu, primo ergo modo mente probando, vel reprobando dicta, aut facta subditorum, secundo, lingua reprehendendo increpando, vel arguendo, & obsecrando in omni patientia, tamen, & doctrina, non verò injurias, & contemptus præcipiti lingua pronuntiando; tertio, manu idest manus inferendo penitus, & castigationibus, vel spirituibus, vel temporalibus coercendo.

29 Benè autem ex prædictis colligi potest, quod non debet promoveri ad Episcopatum, qui erat negligens in gubernanda, & moderanda familia, ejusque familiaria negotia dirigendo, quia si domui suæ præesse nescit, quomodo Ecclesia Dei diligentiam habebit, ait Paulus 1. ad Timoth. c. 3., qui negligens est in minimis, multo magis dubitari potest negligens futurus in majoribus ad tex. in c. sicut bi ad medium dist. 47.

30 Hinc meritò totius Ecclesiæ ordinem à Deo possum, & constitutum, per Episcoporum negligentiam subverti, ait Bernard. in expositione regulæ S. Benedicti p. 3. c. 7., in hæc verba (negligentia Prælatorum tantam deordinationem, & confusione induxit, quod in eis est terra sursum, & celum deorsum, pedes super caput, facies retro, & interiora extrafalsa sunt, Deus ibi concutatur, & terra deiificatur, Diabolus honorifice recipitur, Deus vero contumeliosè repellitur. Percurant attingens

tius Episcopi exoro, quæ Reverendissimus Episcopus Sperellus de hujusmodi Episcoporum negligētia, Italicè scriptis in suo opere titulo (*Il Vescovo del Sperelli*) p. 3. c. 67. 68., & à tanto viro notatum videbunt quanta mala sequantur in Ecclesia Dei, propter Episcoporum negligētiam.

31 Tertiò colligitur, quod cum Episcopatus sit matrimonium spirituale, c. inter corporalia de translatione Episcop., ubi D.D. c. sicut Vir. 7. q. 1., c. cum inter de eluct., ideoque sicut Maritus, si negligeret Uxorem, nec onera matrimonii sustineret, graviter delinqueret, cum fructus dotis capiat propter onera sustinenda l. pro oneribus C. de Jure dot. Canon. coment. Juris lib. 8. c. 11. num. 4. Tiraquell. de retractu lignager ad fn. tit. num. 108. Ita si Episcopus negligat sustinere onera Ecclesiæ suæ sponsæ, graviter delinquit, recipit enim fructus, & redditus Ecclesiæ sustinere, ad c. præfenti de off. Ordin. in 6., ubi Barbosa, & D.D. n. 4, *Gigas pensionibus quæst.* 39. num. 7. q. 72. num. 1.

32 Episcopos autem adeo negligentes corripiendos esse ab aliis viciniis Episcopis, vel ab Archiepiscopis; declaravit Greg. Antonio Subdiacono Campaniæ lib. 11. epist. 29. relatus in c. pervenit ad nos, & c. nuntiatum est dist. 84., & si post adhortationem negligentes adhuc fuerint, ad Summum Pontificem modis omnibus esse transmitendos, ut sic evigilent, & rescipiant. Et B. Clemens I. hujus nominis Pontifex in fine sue prime Epistolæ ad Jacobum Apost. de mandato B. Petri Apost. scriptæ, ait, Ecclesiastica non opportet negligenter, sed diligenter expleri negotia, bæc ergo præcepta nemo credit, absque suo periculo neglere, vel a simulare, quia in iudicio Dei ignis æterni tormenta sustinebit, qui ecclesiastica de cœcta neglexerit, & plura ex eo sequentur mala, quorum aliqua enumerauntur in Trid. sess. 23. c. 1., nempe Clerici efficiuntur irreligiosi, seculares irreverentes, perit doctrinæ puritas, pauperes nimis patiuntur, aliaque munera pastoralia, quibus oves diriguntur ad salutem verbo, & exemplo desunt, nec implant ministerium suum, ut monet Paulus 2. ad Tim. mot. c. 4.

33 Quartò colligitur, quod si Episcopus negligat residere in sua Ecclesia, & diœcesi gravissimè culpatur, quia non residendo onera sui spiritualis matrimonii, omnino

sustinere nequit, & plura sequuntur mala, quam credi vix possit, ad quod legendum est, quod habetur in c. 1. lib. 2. vita S. Caroli Mediolanensis Ecclesiæ Archiepiscopi, ubi describuntur quanta irrepserint mala in toto illo amplissimo Episcopatu, ex neglecta residentia aliquorum præcessorum Episcoporum in eo, quæ à viro Catholice fortassis absq. lacrimis legi nequeunt.

34 Quantæ autem sit necessitatis residentia Episcoporum in suis Ecclesiis agit, Trid. sess. 6. de reform. c. 1., ubi sub gravioribus poenit prohibetur Episcopis singulis annis abesse à suis Ecclesiis ultra tres menses, & ex causa rationabili, & sine gregi detimento, ultra verò tres menses non liceat, nisi urgeat Christiana charitas, urgens necessitas, evidens Reipublicæ utilitas; verum si Sacros Pastores zelus Domus Dei comedaret, & vero charitatis igne inflamarentur, superfluum esset poenarum minis eos ad residendum sollicitare, at si seculi fastu, diuitiarum affectu impelluntur, nec poenarum profundit minæ, sed contemptis ovibus, neglecta Ecclesia, exquisitis coloribus, quo ad iudicium seculi diutius absunt impunes, tanto gravius Deo vindice judicandos, de quo latissime Urbanus VIII. sua confit. incipit Sancta Synodus Trid. sub dat. Romæ die 12. Decembris 1634.

Limitatur tamen, ut absque negligentia culpa possit ab esse per duos, vel ad summum per tres menses, dummodo absque ullo gregis detimento sit, juxta declarata per Trid. sess. 23. c. 1. de reform., ubi, quod hæc permitta absentia, non debet contingere temporibus Dominicæ Adventus, Quadragesimæ, Nativitatis, Ressurectionis Domini, Pentecostes, & Corporis Christi diebus, quibus specialiter oves debent gaudere Pastoris præsentia.

35 Limitatur secundo, ad effectum visitandi limina Sanctorum Apost. Petri, & Pauli, quo tempore pro qualibet visitatione excusat à residentia per quatuor menses Episcopi citra montes, ultra montes verò, vel mare degentes per septem menses continuos juxta dictam Constitut. Urbani VIII. incipit Sancta Synodus aditam sub die 12. Decembris 1634.

36 Quintò Colligitur, quod graviter delinquetur Episcopus, qui tedium laboris, otium quereret, nam si condemnatur, qui ad otium,

otium, & quietem, & pro evitandis laboribus Episcopatum contendit deponere c. nisi §. verum, ubi D.D. de renuntiat., Paris de ressignat. lib. 5. q. 3. num. 211., & seqq., ubi si labore effugeret reprobatur, licet Ecclesiæ redditus non caperet, sed alius sufficit onera, & honorem sustineret, quanto magis reprobans, qui diligentius Episcopalis mensæ capere curaret quidem redditus, labores vero, & onus negligeret, & tunc negligentia, adeo damnabilis est, ut stultitia reputetur c. suggestum 7. q. 7., in quā censuram incideret Episcopus ille, qui totum onus in Vicarium reiiceret, sibi vero totos redditus caperet, contra quem inventit Apostolus 2. ad Timoth. b. c. 4., dicens (ministerium tuum imple (ubi nota verbum) tuū) ergo non Vicarii, neque suffraganei, & verbum (implete), quod importat usq. ad perfectionem, & totalem consumationem, unde nō sufficit inchoare, aut partem oneris sustinere, sed præcipitur imple, & perficere. Vel etiam pro negligentia, & erroribus Vicarii in officio commissis, tenebitur rationem reddere Episcopus, quia debet sibi imputare, quod negligentem Vicarium elegerit Shroc. de officio Vicarii lib. 1. q. 33. 34., & post Sbroc., Corrad. prax. dispensat lib. 3. c. 6. num. 22.

36 Quæ adeo vera sunt, ut laborem negligere non debeat Episcopus, sub prætextu, quod parvo profectu, vel absque fructu labore, quia sicuti non de fructu, sed de labore munerabitur, quia labor operantis est, fructus vero est divinæ misericordiae opus; ita è contra Episcopus non reddet rationem si infructuosè laboraverit, reddet vero, si laborem neglexerit, quod appositi satis explicavit D. Bernardus lib. 4. de confid. ad Euse. Papam III. dicens (noli diffide, curam exigere, non curationem, denique audiisti curam illius habe, & non cura, vel sana illum, vero dixit quidam, non est in medico semper relevetur, ut eger, Paul. loquitur 1. ad Corint. b. c. 15. plus omnibus laboravi, nō ait, plus omnibus profui, aut plus omnibus frumenti, verbum insolens, religiosissime vitans, quia unusquisque secundum suum labore, accipiet, non secundum provenit, & ad hoc 1. Corint. b. c. 3. in laboribus potius, quam in profectibus gloriandum, putavit, sicuti alibi quoque habes illum dicentem, plerumque in laboribus plurimis, ita

Ff decif.